

Στο τραπέζι ξανά τα κτίρια σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης

Αντιμέτωπο με τελικές αποφάσεις βρίσκεται το ΥΠΕΝ για αναστολή της υποχρέωσης, που προβλέπει οι οικοδομικές άδειες από 1/1/2020 να συνοδεύονται από ειδική Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ), ώστε όλα τα νέα κτίρια να είναι σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης.

Το κεντρικό ΤΕΕ και ο Πανελλήνιος Σύλλογος Πιστοποιημένων Ενεργειακών Επιθεωρητών έχουν ζητήσει την αναστολή εφαρμογής της απαίτησης Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης έως το τέλος του έτους, με παράλληλη αντιμετώπιση των θεμάτων που έχουν ανακύψει.

Επισημαίνουν ότι το εγχείρημα στην υλοποίησή του έχει τεχνικές δυσκολίες, που αν δεν επιλυθούν σύντομα υπάρχει κίνδυνος να παραλύσει η οικοδομική δραστηριότητα αλλά και να μην επιτευχθούν οι κλιματικοί στόχοι για εξοικονόμηση ενέργειας στον κτιριακό τομέα.

ΤΕΕ ΚΔ Θεσσαλίας

Στο μεταξύ έγγραφο προς την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όλους τους συναρμόδιους υφυπουργούς και τους βουλευτές των Νομών Λάρισας, Τρικάλων και Καρδίτσας απέστειλε ο πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας του ΤΕΕ, Νίκος Παπαγεωργίου, με αφορμή την από 1/1/2020 απαίτηση μελέτης όλων των νέων κτιρίων ως κτιρίων σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ή πιο απλά την απαίτηση κατάταξής τους σε ενεργειακή κλάση Α αντί για Β που ίσχυε μέχρι προηγουμένως.

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του ΤΕΕ Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας, «όλο το προηγούμενο διάστημα, το Περιφερειακό Τμήμα έγινε αποδέκτης έντονων παραπόνων των μελών του – μηχανικών, αυτών δηλαδή που καλούνται στην πράξη να εφαρμόσουν την παραπάνω απαίτηση βεβιασμένα, γιατί ενώ η επίτευξη του στόχου της σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας καθιστά υποχρεωτικό τον σχεδιασμό των παθητικών χαρακτηριστικών του κτιρίου και την αξιοποίηση συστημάτων ΑΠΕ, οι απαραίτητες Τεχνικές Οδηγίες του ΤΕΕ, αυτές του Βιοκλιματικού Σχεδιασμού και της αξιολόγησης των συστημάτων ΑΠΕ δεν έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα, με συνέπεια την πλήρη αναστολή ακόμη και της ελάχιστης σημερινής οικοδομικής δραστηριότητας.

Επειδή η εξοικονόμηση ενέργειας και η ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων δεν είναι απλά συμβατική υποχρέωση της χώρας, αλλά και υπόθεση στην οποία εμπλέκονται ενεργά οι μηχανικοί και επειδή η προσπάθεια βιαστικής εφαρμογής αποφάσεων, χωρίς την απαραίτητη υποδομή, είναι βέβαιο ότι θα αποτύχει, με την επιστολή του ο πρόεδρος ζητά να ανασταλεί μέχρι τις 31/12/2020, η εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Ν.4122/13, που αφορά στην απαίτηση μελέτης κτιρίων ως Κτίρια Σχεδόν Μηδενικής Κατανάλωσης, ώστε να γίνουν οι αναγκαίες συμπληρώσεις ή διορθώσεις της εθνικής μεθοδολογίας, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις του Πανελλήνιου Συλλόγου Πιστοποιημένων Ενεργειακών Επιθεωρητών,

που συνυποβλήθηκαν με αντίστοιχη σχετική επιστολή του προέδρου του ΤΕΕ, κ. Γ. Στασινού προς το ΥΠΕΝ» καταλήγει η ανακοίνωση του ΤΕΕ Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας.

Κόστος κατασκευής

Η υποχρέωση κατασκευής κτιρίων κατηγορίας Α και Α+ (από Β που ίσχυε) εκτιμάται ότι ανεβάζει το κόστος κατασκευής ενός διαμερίσματος κατά 5%-10% και μιας μονοκατοικίας κατά 15%. Δεν είναι τυχαίο ότι πολλοί μηχανικοί έσπευσαν να εκδώσουν άδειες δόμησης εντός του 2019.

Το γεγονός καταγράφηκε και από την ΕΛΣΤΑΤ, σύμφωνα με την οποία τους τελευταίους μήνες του έτους σημειώθηκε αύξηση στην έκδοση οικοδομικών αδειών περί το 10%. Σε κάθε περίπτωση, η εξοικονόμηση ενέργειας στον κτιριακό τομέα αποτελεί τεράστια πρόκληση, αλλά και ευκαιρία για την Ελλάδα, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι περιορισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Όμως για να ανακαινιστεί το κτιριακό απόθεμα της χώρας, να κινητοποιηθούν πόροι και να γίνουν επενδύσεις απαιτούνται αλλαγές και προσαρμογές που έχουν καθυστερήσει. Η διοίκηση του ΤΕΕ θεωρεί ότι η έκπτωση φόρου 40% για εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης πρέπει να επεκταθεί και στα υλικά

«Δεν φτάνει για τον ιδιώτη ή την επιχείρηση η εξοικονόμηση κόστους από την κατανάλωση ενέργειας, διότι απομακρύνει χρονικά την απόσβεση της επένδυσης» υποστηρίζει ο κ. Στασινός, επισημαίνοντας ότι χρειάζονται κίνητρα, θεσμικά και φορολογικά, για την υλοποίηση του στόχου που έχει θέσει η κυβέρνηση, δηλαδή της ενεργειακής αναβάθμισης περίπου 600.000 κτιρίων έως το 2030

Αίτημα παράτασης

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΤΕΕ κ. Γιώργο Στασινό, οφείλει η κυβέρνηση να δώσει εξαμήνη παράταση στο προηγούμενο καθεστώς ή 6μηνη αναστολή ισχύος των συγκεκριμένων διατάξεων για να γίνουν οι αναγκαίες αλλαγές. Διαφορετικά, όπως έχει επισημάνει ο ίδιος, «κινδυνεύουμε να καταθέτουμε απλές ενεργειακές μελέτες για κάθε οικοδομή, αυτές να μην υλοποιούνται και με βάση τη νομοθεσία η οικοδομή να είναι κτίριο με αυθαιρεσία ή πολεοδομική παράβαση»

Η επίσπευση της υποχρέωσης κατασκευής κτιρίων σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας έφερε νωρίτερα (έως τις 10 Μαρτίου) και την υποχρέωση της κυβέρνησης να εκδώσει τα γενικά πρότυπα που αφορούν τη μεθοδολογία υπολογισμού της ενεργειακής αποδοτικότητας, διαφορετικά θα ανοίξει άλλη μια υπόθεση παραπομπής της χώρας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ΥΠΕΝ παρότι γνώριζε τον κίνδυνο, με μεγάλη καθυστέρηση προκήρυξε, τον περασμένο Νοέμβριο, διαγωνισμό για το έργο «Καθορισμός βέλτιστων από αλευράς κόστους επιπέδων ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης κτιρίων» και την κατάρτιση εθνικού σχεδίου για αύξηση των κτιρίων σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας, ο οποίος τελικά κηρύχθηκε άγονος. Έτσι, στα τέλη Ιανουαρίου ζητήθηκε εκτάκτως η υλοποίηση του έργου από το ΤΕΕ, το οποίο έκρινε ότι ο χρόνος που απέμενε έως τις αρχές Μαρτίου ήταν περιορισμένος για ένα τέτοιο τεχνικό έργο.

Ενεργειακοί Επιθεωρητές

Σύμφωνα με όσα επισήμανε μιλώντας στο «Βήμα» ο πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Πιστοποιημένων Ενεργειακών Επιθεωρητών κ. Κώστας Λάσκος, όσα κτίρια αρχίζουν να κτίζονται με οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν από 1/1/2020 πρέπει να ανέβουν δύο ενεργειακές κατηγορίες, σε σχέση με τις οικοδομές που πήραν άδεια έως το τέλος του 2019 και οι οποίες πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής κλάσης B

Για να υλοποιηθεί η απαίτηση βελτίωσης της ενεργειακής κλάσης κατά δύο κατηγορίες, η κατανάλωση ενέργειας πρέπει να μειωθεί κατά 50%. Δηλαδή, εάν ένας μηχανικός κτίζει σήμερα δύο ίδια σπίτια, το ένα με οικοδομική άδεια που εκδόθηκε τον περασμένο Δεκέμβριο και το άλλο με άδεια του 2020, θα πρέπει στο δεύτερο να περιορίσει τις ενεργειακές ανάγκες για θέρμανση, ψύξη και χρήση ζεστού νερού στο μισό, με κατάλληλο σχεδιάσμά και χρήση νέων τεχνολογιών και υλικών

Όπως αναφέρουν παράγοντες της αγοράς, ανάλογα με την περιοχή όπου θα υλοποιηθεί το έργο, αλλά και τον τύπο του κτιρίου (πολυκατοικία, μονοκατοικία, βιομηχανικό κτίριο κ.λπ.), για να καταφέρει ο μηχανικός να φτάσει στην κατηγορία A ίσως χρειαστεί να ενσωματώσει στον σχεδιάσμά και αυτοπαραγωγή ενέργειας, δηλαδή αντλίες θερμότητας, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ή ακόμη και μικρών ανεμογεννητριών. Μάλιστα, στην τρίτη και τέταρτη κλιματική ζώνη της χώρας (ορεινή Αρκαδία, Ευρυτανία, Ιωάννινα, Λάρισα, Καρδίτσα, Τρίκαλα, Πιερία, Ημαθία, Πέλλα, Θεσσαλονίκη, Κιλκίς, Χαλκιδική, Σέρρες, Καβάλα, Ξάνθη, Ροδόπη, Εβρος, Γρεβενά, Κοζάνη, Καστοριά, Φλώρινα, Δράμα) η χρήση φωτοβολταϊκών για την επίτευξη της απαίτησης ενεργειακής απόδοσης των νέων κτιρίων ίσως αποδειχθεί μονόδρομος. Το ίδιο και για τις μονοκατοικίες σε όλη τη χώρα.

Εμπλοκή στους ιστορικούς οικισμούς

Η εγκατάσταση όμως φωτοβολταϊκών απαγορεύεται σε πολλές περιοχές, στις οποίες ισχύουν προστατευτικές ρυθμίσεις για το δομημένο περιβάλλον. Στις Κυκλάδες, στο Πήλιο, σε ιστορικούς οικισμούς όπως π.χ. η Μονεμβασιά, απαγορεύεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε κτίρια. Δυσκολίες υπάρχουν και στα ιστορικά κέντρα των πόλεων, όπου οι εγκρίσεις ανάλογων επεμβάσεων περνούν από αρχιτεκτονικό και τεχνικό έλεγχο και απαιτείται και σύμφωνη γνώμη υπηρεσιών του υπουργείου Πολιτισμού

Όσον αφορά την εγκατάσταση μικρών ανεμογεννητριών (για τον εξωαστικό χώρο) το σχετικό θεσμικό πλαίσιο αναμένεται από το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)

Κίνδυνος παραπομπής στο Ευρωδικαστήριο

Η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει την υποχρέωση κατασκευής κτιρίων σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας από 1.1.2021 για όλη την Ευρώπη, αλλά η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ θεσμοθέτησε την υιοθέτηση της υποχρέωσης για τη χώρα μας έναν χρόνο νωρίτερα από τα υπόλοιπα κράτη-μέλη. «Κατά το πρώτο διάστημα εφαρμογής έχουν εντοπιστεί από τους μηχανικούς πολλά προβλήματα. Η πολιτεία πρέπει να πάρει σύντομα κρίσιμες αποφάσεις. Ίσως τελικά αποδειχθεί ευεργετική η απόφαση να ισχύσει στη χώρα μας νωρίτερα διότι έτσι έχουμε τον χρόνο να προχωρήσουμε το επόμενο δεκάμηνο στις απαραίτητες αλλαγές» αναφέρει ο κ

Λάσκος.